

Előfizetési árak:
 Évesi ár 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes száma ára 16 fillér.
 Hirdetési árak külön táblázatban.
 A lap megjelenik minden szombatkor.
 Felelős szerkesztő:
KRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák u. 8.
 A lap szellemi részét illető közlemények közzétételéért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.
 Kiadói hivatal: István-utca 9.
 A lap szellemi részét illető közlemények közzétételéért a kiadó hivatala nem vállal felelősséget.
FUCHS ANTAL

PESTMÉGYEI SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” I. évi február hó 1-én kilencedik évfolyamának első negyedébe lép s a mily szerényen és öntudatosan tekinthet vissza múltjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a múltban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagos igazság s a valódi szabadelvűség hirdetése.**

Két ezél tüzött ki maga számára a múltban s e két ezélnak az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két ezél: **a község és a társadalom egészségfejlődésének az előmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két ezél felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenki vel szemben megtartotta a jó izlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért *Ujpest lakosainak csak olyan érdekeiért emeli fel szavát, amelyek jogosak, méltányosak s a közjó érdekében nem ütköznek;* s éppen azért *a kellő értékre számít le minden jótalan igényt, minden önzérdek sugálta ténykedést s igaztalan eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgártársaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek a barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre	--- --	8 kor.
fél évre	--- --	4 kor.
három hónap	--- --	2 kor.

mely összeg a lap kiadóhivatatalába, **Fuchs Antal és József** könyvnyomdájába **Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.**

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatatala.

A „slepp” és a gümőkór!

Nemrég zárult be a József főherceg Szabatorium-Egyesület kiállítása, melynek ezélnak volt alapot gyűjteni az Alföldön építendő tüdőbeteg gyógyítóháza. Siker koronázta e vállalkozást, de mint minden humánus mozgalomban, úgy most is az eredmény oroszlárnésze azokat a felekelt lelkű és magasztos gondolkozású hölgyeket illeti, a kik az ügy szolgálatába álltak és ki nem fáradoztak a legteljesebb mértékig az emberszeretet e nemes munkáját.

A buzgó hölgyek eselekedete nemes volt, de hőssékké lennének, ha tovább is harezosai maradnának annak a háborúnak, melyet most világszerte az emberiség az ő leghatalmasabb ellenségével, a tüdővérszel folytat. Mert van ennek a csatatérnek egy része, a hol csak a nő küzdhet, a hol csak ő vehet gátat a beteg pusztításainak az által, hogy lerázza magáról a békákat, a divat lánczait, eldobja egy köres kinővésését, a mely éppen e betegség terjesztőjévé teszi.

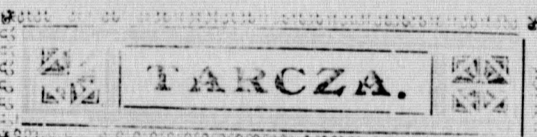
És mily kevés az, de mily hatalmas védekezés a küzdelemben, a mit ez a harezanőtől kér. Cak azt kéri, hogy mondjon le arról, vesse el azt a mi úgy sem szép, a mi keességét az ő testének

úgy sem ad, De a mi ha föláldoz, önmaga és övéi egészségét védi, és százereket menti meg.

Közi-mert dolog már mai nap, hogy a tüdőgümőkórnak, a tuberkulózisnak okozója a Koch féle gümő-bacillus, melynek ezreit tartalmazza az a köpet, melyet ilyen gümőkóros betegek kiköphögnek. Sajnos, nálunk még nincsenek olyan hatóságai intézkedések, melyek eltiltanák az utcán való köpködést. Mással már ilyenek is vannak, és ismerünk államokat, a hol az utczai köpködést a pénzbírságtól egész a szabadságvesztésig terjedő büntetéssel torolják meg. Ennek a hínyának tudható be, hogy nálunk az utczaik szerte vannak hintve gümős-betegek köpeteivel.

A míg a köpet nedves, addig te természetesen a gümőbacillusok ahhoz rögzítve maradnak, de ha már leszáradt a köpés, összevegyül az utcza porával. Hogy azután mely nagy számú tartalmazza ez a por a gümőbacillusoknak, az elképzelhető. És bár a kiszáradás, a nap-sugárstb. pusztítja őket, mégis igen nagy számuk megtartja életképességét és fertőzni képes.

Az utcza porával együtt kavarja föl azután a szél e köresirákat is, s fertőzi a levegőt. De amit seprőgépeink rendszeres körülmények között éjjel végeznek, mikor a lakosság nagy része alszik, hogy t. i. feneketlen port vernek, a minek tisztogatás a neve, azt végzi folytonosan, csak kisebb arányban a nők hosszú ruhája és szőnyegek. Sőt ez a hosszú ruha és ez az

A babonás Erzsike.

— E beszélek. —

írta: **Krankovics György.**
 (Folytatás)

Hétfőn este Erzsike önkéntelenül vette kezébe az arezképalbumot s alig nyitotta fel, meglepetve kiáltá:

— Nagymama, az arezképek ismét itt vannak az albumban!

— Mit? Mit mondasz? kérdi esodálkozva s a pamlagról felugorva a nagymama.

— Igen, igen! a szüleim arezképei ismét itt vannak a régi helyükön.

— Látod Erzsike, ezt a varázskulesnak köszönheted. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a kit a forgászta, vagy a varázskules élő idéznek, annak a tolvajnak mindaddig nincs nyugta, a míg az ellopott jószágot vissza nem adja.

— Azt hiszed nagymama, hogy a Molnárné hozta vissza?

— Persze, hogy ő.

— De mikor esempészhetne volna ide be az albumba, a nélkül, hogy látnuk, észrevettük volna? — Nagymama! kedves nagymama! Az ügyvéd a kihez küldtél, azt mondta, hogy ha tanuim nincsennek, a bíróság el fog ítélni. Borzasztó!... Ez a szégyen!... mit fog Albert mondani.

Felvirradt a keddi nap! Milyen régen örült már Erzsike és a nagymama is ennek

a napnak. Milyen másnak képelték azt még csak egy hét előtti is. E nap ugyanis Erzsikének születésnapja s a nagymama nemesak virágokkal, hanem ajándékokkal is gazdagon megrakta Erzsike asztalát, de a kedélyek azért sehogyszem tudtak felderülni. A szerdai tárgyalás ölemsúlyként nehezedett a lelkükre. Erzsike nem tudott többé a szobában maradni, levegő után vágyódott s bevásárlás ürügye alatt, eltávozott hazulról.

V.

Dél felé járt az idő, midőn Albert váratlanul betoppant a nagymamához és halkán kérdezte, itthon van-e Erzsike s a midőn azt hallotta, hogy nincs, de rögtön megjöhet, sietve hívta be az előszobában álló szolgálót, a ki két nagy képet helyezett el az ebédlőben s azután eltávozott.

Eppen deket harangoztak, midőn Erzsike haza jött. Albert tárt karokkal fogadta, minden jót kívánt neki születése napja alkalmából s azután a képekhez vezette.

A képek előtt kellemesen meglepetve állott Erzsike. Szüleit ábrázolták életnagyságban a képek s a gyönyörű keret nagybarokkozta azok hatását.

— Kedves Albert, — kiáltá vőlegénye keblére borulva Erzsike — Ennél nagyobb örömet igazán nem szerezhettem volna nekem. Nagymama! Nagymama! Jöjjön hamar be, hamar!

Midőn a nagymama fiának életnagyságu mellképét ily váratlanul meglátta, egy székre hanyatlott és sirt.

— Károlyom! szegény Károlyom! — Mintha csak élne!

Alig tudott betelni a képek nézésével.

Végre azonban mégis lecsendesültek s Erzsike boldogan nyugtatva fejét Albert keblén, hálásan tekintett reá.

Az öröm nyomán azonban szomorúság jár, s nincs olyan édes ital, a melynek keserűre lenne az utóíze.

— Ezekon a nagy képeken — szólla Albert — legalább jól ki lehet venni az arcok vonásait és kifejezéseit, nem úgy mint az albumban levő apró fényképeken.

Album, — — fénykép, — —

Ennek a két szónak leírhatatlan hatása volt. Erzsike majd kipirult, majd elsápadt, azután egy zsólyeszékbe hanyatlott és sirva temette arezát a kezébe.

Albert azt hitte hogy a kedélyváltozást a képek, az ő szavai, a visszaemlékezés idézte elő, s a jó szülők elvesztése fölötti bánat mintegy megújult az árva leányka szívében; a legszeretettel méltóbban igyekezett tehát menyasszonyát vigasztalni.

A nagymamaszóttalanul elhagyta a szobát.

— De kedvesem, vigasztalódjál meg! mondá Albert. Jó szüleid bizonyára megdöbbenve tekintenek le reád az égből.

— Oh Albert, nyögte Erzsike, bánattaljesen gondolok ugyan korán elvesztett szüleimre, de könnyeim kitörésének nem ez az egyedüli oka.

— Hát mi a bajod, Erzsike? kérdő Albert, s maga mellé a pamlagra ültette a leányt, azután gyöngöden kezébe vette a kezét.

— Beszélj gyermekem, mi történt?

(Vége köv.)

uszály magára szedi a nedves löpöket is éppen úgy, mint az utcai porral együtt a már beszáradt tödéválladékat. És míg a legkisebb szél ellen is gondosan bezárt ablakokkal védekezünk, nehogy lakásainkba valahogy bejusson az utca pora, addig a sokkal sűrűbb por vagy még be nem száradt köpet tárt ajtókon jut be még szatonyjainkba is. Mert a hol az uszály megjelenhetik, ott ő is otthonos. Az uszályról azután lassan a padlóra, szőnyegre kerül, s a mi még a ruhán marad, azzal a szobaieány felíti meg kefélekör a lakás levegőjét. Ezt a levegőt szívják azután magukba a családtagok, s általában mindenki, a ki a lakásban van. Így is néltőlök ez nap-nap után míg újabb köcsirák huzeltatnak be hozzánk, melyek a szervezetbe jutva, ha ellenálló képesség csökkent, vagy már eredetileg gyöngébb, az egyén pusztulását okozhatják.

Vészes munkáját azonban a bacillusok tömegének ekkor még csak egyik része igyekezett elvégezni, a másik rész nyugodott a szőnyeg szálai között. Ezek működése csak akkor kezdődik, a mikor kora reggel hangos porolás űzi ki őket rejtekükből. Így már ez a por is pusztíthat. Megtámadja azokat, a kik őket eddigi nyugvóhelyeikből kizavarták. Hány szerencsétlen eseléd- és szobaleány lesz áldozata ennek a munkának, és hány ember veszi naponta első légvételéből a levegőből, mikor reggel hálóhelyiségéből kilép, hogy kenyérkereső útját megkezdje.

És eze a dolgok ismétlődnek szakadatlanul. Az uszályt hordozók száma nemhogy csökkenniék, de növekszik. A divat hódít, vágyakat kelt. Hisz van-e egy serdülő lánykának egyéb óhaja, mint a hosszú ruha? Ez az ő titkos vágya, melyet ha elér, boldog, s másnap már édesanyjával együtt ő is hirdja naza a tuberkulózis csiráit. Otthon, ha véletlenül kicsiny, még talán földön is játszadozó testvérkéi vannak, azoknak jut a hazahordott porból először, kiket azután leggyorsabban tehet is tönkre.

Pusztulnak sorainkból ezek és ezek, nem kis részben azért is, mert nem tudnak szaba lólni a divat nyomása alól. Rendkívül hálás küzdőtér nyílik itt a nőnek, melyen neki magának kell megkezdnie a harcot e borzisztó betegség, a sorvadás kórja ellen, hogy az anya maga ne legyen pusztítója gyermekének és szintén egyik megrontója háza egészségének. . .

Erre szövetkezzenek most azok a nemesen gondolkozó hölgyek, a kik az elmúlt hetekben a tuberkulózis elleni küzdelem egyik mozgalmának szentelték oly buzgón idejüket, s amint most gyűjtöttek a már betegek hajlékára, igyekezzenek majd megmenteni a még nem betegeket: vessék el az uszályt, a földet érő ruhát, ezt a divatkorszot. Mert bármily buzgón törekszik is az említették elérésére az Erzsébet királyné Szanatórium, bármily sokszor hangzanak is el minden nőbeteg előtt az ígék, melyek aznak a czélnak a szolgáltatásban állanak, nagy eredményt egyhamar el nem érhet, mert csak aránylag keveseknek hirdetheti tanait. Akadhat néha egy-egy Bárczy István is, a ki áthatva a czél nagyságától és fontosságától, rendeletet ad ki, melyben a tanítónőknek megtiltja az iskolában a sleppet, mindez csak többé-kevésbé izolált működés jelentőségével bír.

A slepp-kérdés helyes megoldásában, hogy az uszály a kor legpusztítóbb betegségének egyik nagy terjesztője többé ne lehessen. — ebben csak a nőkön a sor, itt csak ők lehetnek hősök. Ha megteszik, mindenkit esodálatra ragadnak, megbecsülhetetlenül nagy munkát fognak végezni; ha nem, akkor is Jókainak lesz igazsága, mikor azt mondja:

„Mindem elkövetett hőstett és minden elmulasztott hőstett asszony munkája volt.“

Parassin József dr.

H I R E K.

— **Változás Ujpest község legtöbb adót fizetőinek 1904. évi névjegyzékében.** Miután Lindt János, Diamantstein Lajos és Kárpáthy József a múlt évi december 23-ki tisztújítás alkalmával községi előjárókká választattak meg s mint ilyenek gyakorolják jogukat a község képviselőtestületében: helyettük *Schein David, Kazda József és özv. Úrsig Ferencz* póttagok behívása illetőleg a rendes tagok sorban felvétele rendeltetett el.

— **Piaczi és vásárrendészeti ügyben, első fokú a főszolgabíró jár el a belügyminiszternek 1427/903. sz. rendelete szerint.** Egy község előjáróság az egyik vásározónak az árutási helyét kijelölte. Az 1886: XXII. t. c. 21. §-a szerint azonban a község a piaci és vásárrendészetet nem kezeli s így a községi előjáróság egyesek árulási helye és sorrendje tekintetében intézkedni jogosítva nincs, ennél fogva az előjáróság illetéktelen intézkedésére alapított főszolgabírói másodfokú határozatok meg nem állhatnak. Nem változtat ezen az a körülmény sem, hogy az előjáróság intézkedése az érvényben levő vármegyei vásárrendtartási szabályrendelet 7. §-ának rendelkezésén alapul, mert a törvény rendelkezésével szemben a szabályrendelet ellenkező intézkedése érvénytelen. A miniszter ennek folytán új elsőfokú határozat hozására a főszolgabíró utasította.

— **Rendkívül-könyv-árleszállítás a bolti árak felére és harmadára.** Sokfelől érkező kérdezősködékre a Franklin-Társulat közli, hogy ez árleszállítás már csak ez év február végeig marad hatályban. Azonlul ismét a rendes bolti-árak lesznek érvényesek.

— **A vármegyei tűzoltó szöveték, mely a tűzrendészeti kormányrendeletben foglalt intézkedések végrehajtásában a községeknek segíteni köteles, az egyes községek hozzájárulásából fogja a költségeit fedezni.** A hozzájárulási összeg az egyes községek lakosságának számarányában állapított meg. Ezen arány szerint Ujpest községe 85 koronával tartozik évenként hozzá járulni, amely összeg a f. évben január hó 30-ig a budapesti IV. kerületi állampénztárba pontosan befizetendő.

— **Jóváhagyott nye zöld s. Ujpest község fogsztási adókez léseire vonatkozólag a Gerő Zsigmondal kötött szerződés a vármegyei törvényhatósági bizottság közgyűlése által, az állandó választmány vélelménye alapján jóváhagyatott.**

— **Jóváhagyott pótköltségvetés.** Ujpest község 1903. évi pótköltségvetését a vármegyei törvényhatósági bizottságának közgyűlése jóváhagyta.

— **Rákospalota póttadója.** Keserves valóra ébredt a múlt héten Rákospalota lakossága. Értésére adták neki, a ki a községi póttadót csak hírből ismerte, hogy alaposan elvesztette ebbéli szüzességét, s hogy már 1903-ik évre az összes állami adók után 28%-ot kell fizetnie. Hát még mennyi lesz az 1904-ik évre?

— **Fővárosi Pasteur-intézet.** A belügyminiszter tudatja a hatóságokkal, hogy *Budapesti-Pasteur-intézet* elnevezéssel a Rákospalotában új nyilvános kórház nyílt meg, a hol a veszett vagy gyanús állatok által megmárt embereket fölveszik és gyógyítják.

— **Értesítés.** Az upesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre f. é. január hó 31-én d. u. 2 órakor tartja XI. évi rendes tisztújító közgyűlését. Kértenek a t. tagurak és tiszteletbeli tagurak ezuton is hogy a kör helyiségében (Colosseum) a jelzett

időben mind pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **A jutegári tűzoltók és munkások balja** teljesen megfelelt a hozzá fűzött várakozásoknak. A „Köznyvelődési Kör“ helyiségei nemcsak hogy zsufolásig megteltek tánczra kész párokkal, hanem a jókedv s a vidámság is reggelig zavartalanul uralkodott a kedélyek fölött, amiben nagy rész volt a balanyának *Gözelmann Tivadarné* urónőnek, aki a legnagyobb szeretettel méltósággal töltötte be tisztét. A 44-ik gyalogezred zenekarának pompás zenéje mellett a következő hölgyek áldoztak a táncz muzsájának Terpsichorénak az oltáránál:

Asszonyok: Auer Józsefné, Árnoczky Jánosné, Bauer Ferencz, Böhm Antalné, Budai Györgyné, Biró Lajosné, Bouin Istvánné, Dunajcsik Istvánné, Farkas Jánosné, Felt Mihályné, Formayné Alajosné, Horn Józsefné, Hoppenstedt Henrikné, Hutter Ferencz, Halász Károlyné, Juhász Jánosné, Janda Józsefné, Kresztin Károlyné, Kumpéro Józsefné, Kiss Józsefné, Manner Gusztávné, Neubrand Jánosné, Németh Antalné, Neuhuber Jánosné, Péntek Imréné, Penzós Ferencz, Rausch Károlyné, Radolovics Edéné, Ringhoffer Antalné, Salamon Rudolfné, Schwartz Lipótné, Tárnoky Ferencz, Tubl Józsefné, Waff Péterné stb. *Leányok:* Antal Erzsike, Barna Juliska, Bréner Sárka, Czeglédi Mariska, Dóczy Erzsike, Ferenczi Erzsike, Giesz Antonia, Heiler Ágnes, Hinum Etel, Hinum Erzsébet, Janda Juliska, Jó Mariska, Jung Mariska, Jánosi Margit, Kalina Margit, Kalina Anna, Kaczander Juliska, Klein Irma, Kovács Erzsébet, Krammer Anna, Müller Irma, Manner Vilma, Manner Karolin, Manner Irma, Moravcsik Boriska, Neubrandt Laura, Puskás Mariska, Palló Hermin, Ponesz Sárolda Promitzer Teréz, Robicsok Irma, Rapata Erzsébet, Rabi Margit, Safranovics Evi, Schöffer Mariska, Steiner Irma, Steiner Teréz, Steiner Józsa, Schönberger Mariska, Schwarz Regina, Szege Erzsébet, Teslik Stefánia, Tubl Boriska, Tiszoczky Mariska, Vranó Veronika, Vild Lujza, Waff Róza, Ziegner Janka stb. A balon, a jutegári tisztviselőkn kívül részt vettek a Danubius igazgatói *Salamon és Bouin* továbbá a fővárosi önkéntes-, a Welfner gyár, az Első magyar gazdasági gépgyár, a Pamut fonó s az Acélgépgyár tűzoltó testületeknek a tagjai. Az erkölcsi és az anyagi sikerért a rendezőseget, amelynek elén *Neubrand János* állott, illeti a legnagyobb elismerés.

— **Az Ujpesti Ipr. iparos- és Kereskedő-Ifjak Egylete** 1904. január hó 31-én (vasárnap) d. u. 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó; 2. Titkári jelentés; 3. Pénztári jelentés; 4. Ellenőr és számvizsgálói jelentés; 5. Könyvtári jelentés; 6. Tisztújítás; 7. Indítványok.

— **Jelmez-estely.** A magyarországi szabómunkások, kisiparosok és munkások upesti csoportja f. é. február hó 13-án este 8 órakor a Colosseumban dal és világostáival egybekötött jelmez-estélyt rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 K. Családjegy 2 K. A tiszta jövedelem 10 százaléka a munkásotthon javára, a többi a könyvtár alapra fordíttatik.

— **Közgyűlések.** Az upesti önszorgalmazó egyet mint szövetkezet (Árpád-u. 3. sz. a.) f. é. február 6-án d. u. 3 órakor tartja XVI. évi rendes közgyűlését. — Az upesti Polgári Hitelszövetkezet f. é. február hó 14-én d. e. 10 órakor tartja (Árpád-ut 66. sz. a.) rendes évi közgyűlését. — Az upesti Ipartestületi Hitelszövetkezet f. é. január hó 31-én d. u. 3 órakor tartja (Király-u. 3. sz. a.) rendes évi közgyűlését. — Az upesti kereskedők és szatósok áruterelési szövetkezte f. é. február hó 14-én d. u. 3 órakor tartja (Árpád-ut és Temető-utca sarok) saját helyiségében V-ik évi rendes közgyűlését.

— **Az Ujpestvidéki takarékpénztár részvénytársaság** f. hó 23-án tartotta Dr. *Hédervári Soma* elnökle mellett kilencedik rendes közgyűlését, melyen 22 részvényes 876 részvénnyel volt jelen s ezek 424 zavazatot képviseltek. A közgyűlés jegyzőkönyvét Dr. Kiss Sándor vezette és Fürst Lajos, Weisz Ignácz hitelesítették. A felolvasott jelentések tudomásul vétetvén, az igazgatóság javaslatát elfogadtatták s a felmentvény megadatott. Ezután a választás ejtetett meg. Megválasztott az igazgatóság tagjává: Bergl

József, Hádl József, Dr. Hédervári Soma, Kazda József, Löwy Bertalan, Zsoldos János. A felügyelő bizottság rendes tagjává: Boschán Károly, Ivánka Pál, Mady Lajos, Tahy István. Póttag: Dr. Mahler Ede, Lindt János. Tanácsstagok: Deucht Ignác, Diamant Ignác, Ehrenwald László, Freund Vilmos, Fürst Lajos, Hevesi Vilmos, Lichtenstein Herman, Pintér Gusztáv, Rupp József, Sonnenfeld Soma, Weisz Ignác, Wuttke Ferencz. A felügyelő bizottság tagjainak 1904 évi tiszteletdíja egyenként 240 koronában állapították meg. A 21,746 K 63 fill. tiszta nyereségből 115,000 a részvényesek osztalékára fordítottatott vagyis a részvényesek múlt évi szelvénye 5 koronával váltottott be.

— Az „Ujpesti Hírlap” esodabogarái. Az „Ujpesti Hírlap”, községünknek ez a esodaszulöttje, a mely születésének pillanatában a negyedik évfolyamába lépett, s a mely még az egyéves kort sem érte el, mégis ötödéves: csaknem minden számban produkál valami esodabogarat. Így a legutóbb január 26-ki számában közli a helyi hírei között, hogy az iparbál és a jutegyéri tüzoltók bálja január hó 23-án tartatik meg. Az „Ujpesti Hírlap”-nak ugylátszik minden tekintetben különleges naptára van. Szerinte az I-ső évfolyam után az V-ik évfolyam — január 23-ka pedig január 26-ka után következék. Hogy az ujpesti Katholikus körök február hó 1-én rendezendő bálja ugyanesak a 26-ik számban egymásután kétszer van hírv adva: arról már nem is szólunk, de arra már a magyar hírlapirodalom mai színvonalának az érdekében mégis csak felkérjük Cs. Boda Lajos felelős szerkesztő és laptulajdonos urat, hogy lapjának az egyes számain legalább nyomtatásban olvassa el.

— Az ujpesti tóraegyesület táncestélye fénysnek igérkezik: a meghívókat a február 6-án a közmüvelődési kör összes feldiszitett termeiben megtartandó zártkörű estélyre, a rendezőség már szét küldötte. Azok, kik tévedésből meghívót még nem kaptak, vagy meghívóra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez. Az estély 9 órakor kezdődik. Személyjegy 2 korona. Családjegy 4 korona. Jegyek kaphatók az egyesület tagjainál, és a meghívó előmutatása mellett este a pénztárnál.

— Jótékonyág. Wolfner Gyuláné 100 koronát adományozott az izr. hitközségnek szegények között való kiosztás czéljára. Wolfner Gyula és Tarsa öt öl tüzfát boesajtott a hitközség rendelkezésére szintén szegények között való kiosztás végett. Mauthner Mihály pedig 100 kor. adományozott

— Az ujpesti Takarékpénztár f. é. január hó 23-án tartotta meg XXXV ik évi rendes közgyűlését, melyre 37 részvényes 327 darab részvényt helyezett az intézet pénztáránál letétbe s amelyen 29 részvényes 249 szavazattal volt jelen. — Diamantstein Lajos elnök, megállapítván a határozatképességet a jegyzőkönyv vezetéseire dr. Varga Károlyt és hitelesítésére dr. Boros Mórt s Frey Gusztávot kérte föl s a közgyűlést a részvényesek üdvözlése után megnyitotta. A közgyűlés a szokásos jelentések felolvasása után, azokat tudomásul vette, a javaslatokat elfogadta, az igazgatóságnak s a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta s mindkettőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott eredménydús működéséért. Az alapszabályok módosítására kerülván a sor, a közgyűlés a 47-dik §. módosítását el nem fogadta, s így a részvényesek tekintet nélkül a lehető helyezett részvények számára, csak 10 szavazattal fognak a jövőben is birni. Az 57. §. azonban oda módosított, hogy az igazgatóság nem egy, hanem 3 évre választatik meg. — Megválasztattak igazgatósági tagokká 3 évre: Diamantstein Lajos, Deutsch Zsigmond, Friedmann Armin, Hochbaum Jakab, Sonnenfeld Miksa, Schreiber Gyula; Felügyelő-bizottsági tagokká: Frey Gusztáv, Dr. Liehtmann Henrik, Schwartz Vilmos, (rendes t.) és Dr. Kálmán Ödön. (pót t.) választmányi tagokká: Fuchs Bernát, Grünbaum Lajos, Heidrich Ignác, Hendl Mór, Kriszt József, Németh Gyula, Schwartz Jakab, Szél Manó, Turnay Pál, Veszprémi József, Weisz Mór, Weisz József. Végül a felügyelő-bizottság tiszteletdíja 1904. évre 200 200 koronában állapított meg. Közgyűlés után az igazgatóság rögtön megalakults elnökké Sonnenfeld Miksa, vezérigazgatóvá Diamantstein Lajos választott meg.

a ujpesti izr. nőegylet leányváraházának. Hálás köszönet a nemesszívű jótévedőknek.

— Egybekelés. Hádl Arnold f. é. január hó 31-én d. u. telnéggy órakor tartja az ujpesti izr. templomban egybekelési ünneplét Neuman Riza kisasszonnal.

— Az ujpesti izr. nőegylet által f. hó 16-án rendezett tánc estély 1536 korona 34 fill. tiszta jövedelmet eredményezett. Felülfizettek: Ehrenwald Vilmosné ivén: Ehrenwald Vilmos 10 K, Ehrenwald Simon 4 K, Fuchs Dávidné és Sománé ivén: Fuchs Testvérek 4 K, Ehrenwald Lászlóné ivén: Ehrenwald László 5 K, Weisz Józsefné (Egyedi) ivén: Egyedi Lajos 50 K, Reisz D. I. 10 K, Weisz József (Egyedi) 4 K, Weisz Mórné ivén: Weisz Mór 6 K, Strasser és Schönfeld ezég 6 K, Hecht Lipót 10 K, Klein Jakab (Budapest) 6 K, Weisz Adolfné ivén: Azriel J. 20 K, Egger Géza 8 K, N. gyógy-szerész 3 K, Zsoldos János 6 K, Weisz Adolf 6 K, Mauthner Mihály 100 K, Fürst Gerzsonné ivén: Victoria gőzmalom 50 K, Erzsébet gőzmalom 20 K, Hungári gőzmalom 10 K, Gizella gőzmalom 10 K, Hofmann J. J. (Prága) 10 K, Hedrich és Strass ezég (Budapest) 10 K, Frank Henrik (Budapest) 10 K, Fürst Gerson 10 K, Frey Gusztárné ivén: Schreiber Gyula 10 K, Dr. Führer Simonné ivén: Dr. Führer Simon 6 K, Lemberger Ernő 4 K, Kollár Miklós 6 korona, Kollár Ferencz 6 korona, Adler Gyula (Budapest) 2 K, Bloch A. (Budapest) 1 K, Wolfner Nándor 30 K, Wolfner Gyula 20 K, Dr. Kálmán Ödön. 5 K, Dr. Kálmán Ödönné ivén: Wolfner Tivadar 50 korona, Friedmann Armin 20 K, Friedmann Miksa (Budapest) 10 K, özv. Friedmann Miksáné (Budapest) 4 K, Friedmann J. Mór (Bpest) 4 K, Freund Armin (Paks) 4 K, Galitzenstein Hermann (Bpest) 10 K, Kövörv Armin (Bpest) 10 K, Csepesányi Béla 6 K, Dr. Moskovitz Iván 4 K, Jakab Géza 6 K, Mady Lajos 2 K, Takács Adolf 10 K, Ujpesti Keresk. és Iparbank 20 K, Ujpesti Önszélyző egylet m. sz. 20 K, Ujpestvidéki Takarékpénztár 20 K, Ujpesti Takarékpénztár 20 K, Ujpesti általános önszélyző egylet m. sz. 10 K, id. Benkovits Imre 2 K, özv. Gregoretti Antalné 3 korona, Schwartz Jakab 2 K, Diamant Róza 2 K, özv. Reich Mórné 2 K, Wolfner Lajos 20 K, Wolfner József 20 K, Dr. Murányi N. 2 K, Keleti N. 2 K, Freund Vilmosné ivén: Dr. Szabó Béla 8 K, Elías Adolfné ivén: Dr. Elek Pál 4 K, Takács Adolf 2 K, Deutsch Zsigmondné ivén: Deutsch Zsigmond 6 K, Hochbaum Jakab 6 K, Fuchs Melánia 6 K, Dr. Wolfner Jakabné ivén: Dr. Wolfner Jakab 10 K, Leiner Zsigmondné ivén: Leiner Testvérek 50 K, Leiner Zsigmond 10 K, Postelberg Viktorné 6 K, Bergmann Sománé ivén: Ehrenstein Bernát 5 K, Bergmann Soma 4 K, Gergely Antalné ivén: Wagner Samu 2 K, Erben Samuné ivén: Erben Samu 11 K, Körösi Lajosné ivén: Hepke Vilmos 1 K, Felülfizettek továbbá: Goldberger Mór 5 K, László és Popper (Bpest) 4 K, Gróf Károlyi Sándor 4 K, Marton J. Kálmán 4 K, Magyar ált. Takarékpénztár 3 K, Domonyi Brüll Miksáné (Budapest) 10 K, Winterstein E. és Fia (Bpest) 6 K, Prónai Katalin 4 K, Szél Manó 3 K, Fuchs Lajos 6 K, Dr. Holló Arthur 6 K, Arányi Adolf 1 K, Az esteli pénztárnál felülfizettek: Dr. Wenetiáner Lajos 2 K, Kolozsváry Gyula 5 K, Dr. Hédervári Lehel 8 K, Dr. Lisszauer Lajos 2 K, Isten nevében 4 K, Künstler Miksa (Budapest) 6 K, és Lusztig N. 6 K. A nőegylet választmányja hálás köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik fáradozásukkal és áldozatukkal hozzájárultak e tánczeatély erkölcsi és anyagi sikeréhez.

— Pestvidéki esküdtbírák. A pestvidéki törvényszéken f. hó 26-án sorsolták ki a a február hónapi esküdtbírákat. Ujpestről kisorsoltattak rendes esküdtbírókká: Csehy Gyula szobrász, Birehbauer Károly magánzó s Adamisz Lajos ügyvéd. Az esküdtzéki ülészsakra, mely február 22-én kezdődik egyelőre csak 2 ügy van kitűzve és pedig február 22-ére és 24-ére.

— Paraszt-bál. Az ujpesti kereskedő és iparos ifjak önmüvelődési körének a rendezősége is meglehet elégedve azzal a sikerrel, amelyet a paraszt-báljával elért. A julmezes bohókás alakok egész tömege hullámozott a Colosseum termeiben s olyan tűzes táncot produkált kivilágos kivirradtig, mintha csakugyan igaz volna, hogy: sohi se halunk meg.

— Az Ujpesti Hajó és Építő munkások szakegylete f. é. január hó 30-án a Nemzeti kávéház helyiségeiben, (Templom- és Deák-utca sarok) dal- világposta- és műkedvelői színelőadással egybekötött táncvizigalmat rendez. Belépti díj: Személyjegy 60 fill., családjegy 1 K 20 fill. Kezdeté este 8 órakor. A jövedelem 10%-ka a munkás-otthon javára fordittatik. Ez alkalommal színre kerül „A rendszer áldozatai” című dráma.

— Az iparbál, melyet az Ujpesti Ipartestület f. hó 23-án rendezett: az idei farsangnak legsikerültebb mulatságai közé tartozik. A ki ez este a Katholikus kör helyiségeit meglátogatta s iparos családjaink színejavát ott mulatni látta: az önkéntelenül is elkurjantotta hogy... „még is boldog a magyar” és velük együtt reggelig ropogtatta a esárdást.

— Félelmes toll. Ezen czim alatt az „Ujpesti Hírlap” f. é. január hó 27-iki számában ismét a „Közérdek”-kel foglalkozik. Joga van hozzá. Nincs is kifogásunk ellene s csak azt sajnáljuk, hogy akkor, amidőn a „saját tudásán alapuló nézetét” tolmácsolva, a község intézőit egyre-másra kioktatja s az esetleg bekövetkezendő bajokra figyelmezteti éppen úgy jár, mint annak idején a „Szegedi Napló” járt, amidőn Németország vaskanczellárjának Bismarcknak politikai tanácsokat osztogatott. Né fájjon a feje az „Ujpesti Hírlap”-nak amiatt, hogy mi módon fogja az Elöljáróság az új szabályrendeletek értelmében a tisztviselői állásokat betölteni; bizza azt rá nyugodtan a község elöljáróságára s az elöljáróság Bismarckjára: Zsoldosra, a ki az elöljárósággal s a képviselőtestülettel együtt igen jól tudja, kik azok a tisztviselők, kiket az új állásokon kívül a többi állások megilletnek s kik az előléptetésre tényleg érdemesek is.

A fővárosra nézve — az oly sokszor hangoztatott esatolás illetőleg átvétel esetében, nem az a döntő, hogy Ujpest község tisztviselőit miként iktatta be állásaikba a község képviselőtestülete, hanem az, hogy birnak-e azzal a kvalifikációival, amely a kerületek elöljáróságainak az alkalmazottaitól megkivántatik. Ez a nézet uralkodik már most is a Központi-városház falai között, ahol az esetleges ujpesti kerületi elöljárósági állások mindegyikére, már is 10—15 aspirans izzad és — remél. Hogy vannak a községháznál olyan irnokok, akik azt hiszik, hogy pályázat esetében, a mostani segédjegyzőket átugorhatják s jegyzőkké, aljegyzőkké lehetnek, arról a „Közérdek” igazán nem tehet, valamint arról sem, hogy az „Ujpesti Hírlap” ezeknek az önhit s tévhitben élő uraknak a czikkeikért a felelősséget elvállalja.

Ez és ennyi az igazság s ez a „Közérdek” Salamonja. Hogy az igazság bőlesebb mint némely öntelt s nagyra vágyó községi irnok: a fölött csakugyan nem lehet polemizálni.

Törököt fogott — valaki!

— Karczolat —

Az Ujpesti Takarékpénztár közgyűlésén történt ez a komikus dolog.

Valaki odasugta egy diplomás jelenlevőnek, hogy indítványozzon köszönetet az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztviselőknek.

Ez a diplomás jelenlevő azután ekként felelt meg bizalmas megbízatásának:

„Tisztelt közgyűlés!

Az igazgatóság hű sáfára volt a Takarékpénztár vagyonának, jól kezelte a reá bizottakat. A vagyon növekedett, az osztalék nem csökkent, de én mégsem látom olyan rózsás színben a Takarékpénztár állapotát, mint ahogy azt a zárszámadás mutatja.

Szerintem ugyanis az Ujpesti Takarékpénztár sohasem felelt meg s ma sem felel meg ama feladatnak, melynek mint Ujpest legrégebb s legjobban szituált pénzügyintézetének meg kellett volna felelnie. Harminczöt év alatt nem tett egyebet, minthogy elfogadta a betéteket — de hogy mit adott a községnek, a lakosság-nak, annak nyomát sehol sem találtam. Harminczöt év alatt csak konkurrencziát csinált az uzsorásoknak, de a község közgazdasági helyzetének javításával sohasem törődött. Harminczöt év alatt csak arra törekedett, hogy olcsón vehessen fel

pénzt s azt drágábban adhassa ki, de a község érlelésében sohasem alkotott valami nagyot.

Hej pedig Ujpest közgazdasági viszonyai nagyon rászorulnak a reformálásra. Ujpest üzleti világa süllyed, pedig községünk gőcspontja a száraz- és vízi utaknak s ezeket az Ujpesti Takarékpénztár megmentényíthetné: ha akarná, miért is indítványozza, hogy:

szavazzon a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak elismerésre méltó működéséért.

— Was hat er wollen? — kérdezte az egyik részvényes.

— Hol itt a logika? — kérde a másik részvényes.

— Törököt fogtam, de nem ereszt! — sóhajtá az a *valaki*.

Szerencsére Diamantstein Lajos elnök nem hagyta válasz nélkül az elhangzott kijelentéseket s lebunkózta a — törököt ekképpen:

„Tisztelt közgyűlés!

Midőn az elismerést igazgatótársaim s a felügyelő-bizottság tagjainak nevében köszönettel elfogadom, az indítványt megelőző vádakat visszautasítom.

Hivatkozom az ország legtekintélyesebb, legtisztelteméltóbb pénzintézetére, az első pesti Hazai Takarékpénztárra, mely ugyanazt teszi a mit szerényebb viszonyok között az Ujpesti Takarékpénztár tesz, t. i. a betéteket elfogadja s azokat lelkiismeretesen kezeli.

Az Ujpesti Takarékpénztár nem azért létesült, hogy községi közgazdasági politikát csináljon, hanem azért, mert egy intézetnek nagyobb az erkölcsi ereje, mint egyes embereknek, mert egyesült erővel több jót lehet gyakorolni, a hitel-igényeket jobban ki lehet elégíteni s tartalék-alapot is lehet teremteni. Hogy pedig az

Ujpesti Takarékpénztár mind e szép feladatoknak megfelelt, bizonyítja az intézet 35 éves működése.

Az nem baj, ha az intézet olcsóbban szerzi a pénzt s drágábban adja ki. Baj akkor volna, s megrovást az igazgatóság akkor érdemelne, ha drágábban szerezne a pénzt s olcsóbban adná ki.

Az se baj, ha az intézet az uzsorásokkal konkurrál, mert akkor is csak egészséges dolgot művel, s díszetért érdemel azért, hogy a polgárság hiteligenyeit humanusan és tisztességesen kielégíti.

Ilyen czélok érdekében érdemes működni, ilyen czélok elérhetése kielégítheti az Ujpesti Takarékpénztár ambícióját annál is inkább, mert községünkben van egy másik pénzintézet, a mely a közgazdasági érdekekre is kiterjeszti működési körét!

Az „Ujpesti Takarékpénztárt” tehát az indítványozó vádjai nem érinthetik.

— Tüchtigte Schläge! — mondá az egyik részvényes.

— Jobb lett volna vezéreziknek megírni! — mondá a másik.

— Kár volt neki a török szerepre vállalkozni! — mondá a harmadik.

Mi pedig azt mondjuk: — az elméleti ember ne vágja surlóját a gyakorlati emberek réjtébe.

Nyilttér.

oláhapahidi VÁRADY PÁL dr.

köz- és váltó ügyvéd

irodáját Rákospalotán, Fő-ut 61. vagy Tavasz-utca 12. sz. a. megnyitotta. Szegényeknek ingyen jogvédelem.

Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

Meghívó.

Az „Ujpesti kereskedők és szatócsok áru-termelési szövete” 1904. évi február hó 14-én délután 3 órakor tartja saját helyiségében (Arpád-ut és Temető-u. sarok)

V. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg- és eredmény-számla előterjesztése a nyereség-hováfordítása feletti határozathozatal és a felmentvény megadása.

2. Az alapszabályok 7., 9., 15., 17., 18., 20. és 25. §-ainak módosítása.

3. Öt felügyelő-bizottsági tag, valamint 12 választmányi rendes és 3 póttag választása.

4. Esetleges indítványok.

Tagok és üzletrészek száma 1903. évben.

1903. év január 1-én volt tag	92	üzletr.	
az év folyamán belépett	0	„	0
összesen	92	„	92
az év folyamán kilépett	17	„	17
marad az év végén	75	„	75

Az „Ujpesti kereskedők és szatócsok áru-termelési szövete” zárszámadása az 1903. üzletéről.

VAGYON.				Mérleg-számla.				TEHER.			
Készpénz	9	01		Befizetett üzletrészek	6508						
Ingatlan	21972	71		Ingatlan vételárhátralék	7225						
Berendezés	200			„ jelzálogteher	5000						
Előleg	30		22211	Hitelezők	1370		20103				
				Nyeremény-egyenleg			2108		72		
			22211							22211	72

TARTOZIK.				Veszteség- és nyereség-számla.				KÖVETEL.			
Üzleti költség	613	40		Nyereményáthozat mult évről	1142	23					
Házfenntartási költség	27	14		Jutalékok	1335						
Kamatok	1016	76		Házbérfelvételek	1295						
Adó	259	81		Kezelési díj az ipartársulattól	300		4072				
Leírás a berendezésből	46	40	1963								
Nyeremény-egyenleg			2108								
			4072							4072	23

Ujpest, 1903. december hó 31-én.

Weisz Jakab s. k.
pénztárnok.

Gergely Antal s. k.
könyvelő.

Az igazgatóság:

Braczkó Imre s. k. Klein Bertalan s. k. Grünbaum Lajos s. k. Halász Zsigmond s. k. Mezei Dávid s. k.
elnök.

Ezen mérleg-számlát, valamint a veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk és az illető könyvekkel és értékekkel mindenben megegyezőnek találtuk.

Ujpest, 1904. január hó 24-én.

A felügyelő-bizottság:

Német Adolf s. k. Schulz Ede s. k. Diamant József s. k. Weisz P. Lipót s. k.
elnök.

Nyomatott Fuchs Antal és József kő- és könyvnyomdájában Ujpest, István-utca 9. szám.